

Sygn. akt VIII U 2280/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy J. Ł. (Ł.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 października 2015 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSR del. Renata Stańczak

Sygn. akt VIIIU 2280/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08.10.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. Ł. (Ł.) prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie 1 rok, 3 miesiące i 11 dni.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji i w piśmie procesowym z dnia 19.01.2016r. domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresów zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...):

- od dnia 20.09.1973r. do dnia 20.11.1983r., od dnia 02.03.1985r. do dnia 31.03.1985r., od dnia 01.01.1987r. do dnia 29.03.1989r. i od dnia 28.07.1990r. do dnia 17.10.1990r., kiedy to wykonywał pracę pomocnika spawacza,

- od dnia 21.11.1983r. do dnia 01.03.1985r. oraz od dnia 30.03.1989r. do dnia 27.07.1990r., kiedy to wykonywał pracę montera izolacji termicznej na kontrakcie zagranicznym.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, iż z okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) do pracy w warunkach szczególnych uwzględnił ubezpieczonemu wyłącznie okres od dnia 21.11.1983r. do dnia 01.03.1985r., kiedy to ubezpieczony zajmował stanowisko montera izolacji termicznej, na podstawie świadectwa pracy w warunkach szczególnych z dnia 08.12.2010r., gdy w świadectwie tym nie wyszczególniono jeszcze innych okresów pracy w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony J. Ł. urodził się w dniu (...) Na dzień 01.01.1999r. legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

W dniu 23.09.2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, w rozpoznaniu którego organ rentowy w dniu 08.10.2015r. wydał decyzję zaskarżoną, omówioną na wstępie.

Ze świadectwa pracy z dnia 31.10.1991r. wynika, iż ubezpieczony w okresie od dnia 20.09.1973r. do dnia 31.10.1991r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Z. na stanowisku tokarza.

W dniu 08.12.2010r. (...) S.A. prawny następca (...) Z. wystawiła ubezpieczonemu świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zawarła zapis, iż:

1) ubezpieczony był zatrudniony w zakładzie pracy od dnia 20.09.1973r. do dnia 31.10.1991r. i zajmował stanowiska:

- ślusarza narzędziowego: od dnia 20.09.1973r. do dnia 20.11.1983r., od dnia 02.03.1985r. do dnia 31.03.1985r.,

- montera izolacji termicznej: od dnia 21.11.1983r. do dnia 01.03.1985r.,

- tokarza: od dnia 01.04.1985r. do dnia 31.12.1986r., od dnia 18.10.1990r. do dnia 31.10.1991r.,

- ślusarza – tokarza: od dnia 01.01.1987r. do dnia 31.01.1989r.,

- ślusarza: od dnia 01.02.1989r. do dnia 29.03.1989r., od dnia 28.07.1990r. do dnia 17.10.1990r.,

- ślusarza – montera: od dnia 30.03.1989r. do dnia 27.07.1990r.,

2) korzystał z urlopu bezpłatnego: od dnia 15.08.1974r. do dnia 31.08.1974r., od dnia 25.08.1975r. do dnia 30.08.1975r.,

3) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej, przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych na stanowisku montera izolacji termicznej wymienionym w wykazie A dziale II poz.1 pkt 28 stanowiącym załącznik nr 1 zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r. w sprawie ustalania w resorcie górnictwa i energetyki stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach.

Przedsiębiorstwo (...) w Z. zajmowało się remontowaniem kotłów na blokach energetycznych, wykonywaniem różnego rodzaju konstrukcji metalowych dla elektrowni, naprawą maszyn i sprzętu wykorzystywanego w elektrowniach, a także wykonywaniem izolacji termicznej. Zatrudniało około 6 tysięcy pracowników. Prace naprawcze i przy budowie konstrukcji metalowych były wykonywane na terenie bazy sprzętu - znajdowała się tam hala, która stanowiła magazyn, gdzie składowane były maszyny do remontu oraz druga hala – wykonawcza, gdzie wykonywane były remonty. Było to pomieszczenie o długości około 45 metrów i szerokości około 9 metrów z wydzieloną malarnią, gdzie zatrudniony

pracownik lakierował wyremontowane maszyny, stolarnią oraz oddzielnym ścianą miejscem dla dwóch tokarzy. Na hali znajdowały się tokarka, wiertarki, frezarka, natomiast spawarki położone były przy stanowiskach pracy, gdzie remontowane były maszyny. Ze spawarek każdy mógł skorzystać. Ubezpieczony świadczył różne prace w zależności od potrzeb pracodawcy m.in. prace przy spawaniu - trasował zarysy z rysunku, które potem były wycinane, bądź spawane przez osoby z uprawnieniami do spawania, gdy ubezpieczony uprawnien takich nie posiadał. Wykonywał też czynności przygotowawcze do spawania polegające na szlifowaniu, oczyszczaniu materiału z rdzy, następnie przytrzymywał i obracał dany materiał podczas dokonywania przez spawacza czynności spawania, aby spawacz mógł materiały większych gabarytów zespawać. Czasami ze względu na ciężar tych dużych elementów spawanych potrzebny był jeszcze jeden pracownik do ich podtrzymywania. Potem pospawane elementy ubezpieczony zabezpieczał minią, przygotowywał do wysyłki, a także przeciętnie raz w miesiącu dokonywał ich załadunku, który zajmował mu około dwie godziny. Czynności spawalnicze wykonywane były przede wszystkim przy bramach, oknach, gdzie były kątowniki, gdy w Przedsiębiorstwie wykonywano okna, bramy, drzwi, słupy dachowe, nośne poprzeczne. Ubezpieczony pracował także przy remoncie rusztowań oraz składaniu elementów konstrukcyjnych (m.in. blach nośnych, które były łączone do słupów nośnych). Remont rusztowań polegał na tym, że wpiern należało je oczyścić z korozji szlifierkami bądź szczotkami drucianymi i ponownie je pomalować. Rusztowania były przeznaczone bezpośrednio na elektrownie, gdzie praca była wykonywana na wysokościach. Tych rusztowań było bardzo dużo, gdyż Przedsiębiorstwo obsługiwało całą Polskę. Czasami 2 -3 razy w miesiącu pracownicy hali byli wysyłani do rozładunku wełny mineralnej, czy też kruszywa azbestowego. Zajmowało to często więcej niż jedną dniówkę roboczą. W okresie od dnia 21.11.1983r. do dnia 01.03.1985r. ubezpieczony przebywał na delegacji w NRD i zajmował się tam termiczną izolacją – izolował rury wełną mineralną. Praca ta wykonywana była ręcznie. Od dnia 30.03.1989r. do dnia 27.07.1990r. ubezpieczony przebywał na delegacji w RFN, gdzie zajmował się tym samym, co na delegacji w NRD, bezpośrednio w elektrowniach na blokach, przy czym pracę wykonywał na wysokości.

Ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych i mleko.

Razem z ubezpieczonym pracowali W. K., Z. M., P. W..

Prawomocnym wyrokiem z dnia 04.08.2015r. w sprawie o sygn. akt VIII U 246/15 Sąd Okręgowy w Gliwicach przyznał świadkowi W. K. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 02.12.2014r., po uprzednim przyjęciu, iż świadek ten pracę taką wykonywał podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w latach 1980 – 1991 (z przerwami) jako konserwator maszyn i urządzeń, wymienioną w wykazie A dziale II stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. Świadek ten zajmował się wówczas bieżącymi remontami, montażem i demontażem elementów elektroenergetycznych i cieplnych, to jest kotłów, rurociągów, wind szybowych i wciągarek do tychże kotłów. Praca tego świadka polegała na remontowaniu izolacji cieplnej.

W toku w/w postępowania Sąd przeprowadził dowód z zeznań J. Ł. w charakterze świadka, który na rozprawie w dniu 22.05.2015r. zeznał m.in., iż w Przedsiębiorstwie (...): „ Ja pracowałem jako tokarz i ślusarz.”, „ Robiliśmy belki pod zabudowania, pod zaplecza.”, „ Malowaliśmy także rusztowania farbą podkładową typu minia. ”, „Wykonywaliśmy remonty maszyn budowlanych, takich jak żurawiki, betoniarki, windy.”, „ Na hali odbywały się też prace spawalnicze.”, „ Na świadectwie napisano mi tokarz, a pracowałem głównie jako ślusarz ”.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego za okres zatrudnienia w firmie (...), akt emerytalnych świadka W. K., akt tut. Sądu o sygn. VIIIU 246/15, zeznań świadków W. K., Z. M., P. W. oraz zeznań ubezpieczonego (rozprawy: z dnia 17.03.2016r. czas 00:19:11 – 01:16:24, z dnia 25.04.2016r. czas 00:04:24 – 00:51:47).

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków i ubezpieczonego, że ubezpieczony podczas spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...), poza okresami pracy na kontrakcie zagranicznym, wykonywał generalnie prace „ przy spawaniu ” (ubezpieczony zeznawał, iż w 70% czasu pracy prace takie świadczył), gdyż zeznania te pozostają w ewidentnej sprzeczności z zeznaniami ubezpieczonego złożonymi podczas wcześniejszego postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach w sprawie dotyczącej W. K., w toku których ubezpieczony wyraźnie stwierdził, iż

pracował jako tokarz i ślusarz, głównie jako ślusarz. Ubezpieczony nie powoływał się wówczas nawet na wykonywanie prac przy spawaniu, a zaznaczył tylko, iż na hali odbywały się także prace spawalnicze. Wskazywał, iż jako tokarz i ślusarz pracował przy wykonywaniu belek stalowych pod zabudowania, zaplecza, remontach maszyn budowlanych, a także zajmował się malowaniem minią różnych elementów.

Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonego J. Ł. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748) oraz w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.) prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31.12.1948r., który:

- ukończył 60 lat,
- udokumentował do dnia 31.12.1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia,
- nie przystąpił do OFE albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

W myśl § 2 w.w. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle utrwalonego orzecznictwa sądowego dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego stanowiska tylko rodzaj rzeczywiście powierzonej pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26.06.2015r. sygn. akt III AUa 168/15 LEX nr 1761793).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. posiada wymagany 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych, a konkretnie, czy istnieją podstawy do zaliczenia do takiej pracy spornych okresów zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...), gdy ubezpieczony podnosił w odwołaniu, iż wykonywał wówczas stale i w pełnym wymiarze czasu pracę jako pomocnik spawacza, a od dnia 30.03.1989r. do dnia 27.07.1990r. jako monter izolacji termicznej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że zawarte w wykazie A dziale XIV poz.12 rozporządzenia „ prace przy spawaniu ” obejmują wyłącznie prace wykonywane w przebiegu procesu spawania, a więc czynności związane ze spawaniem. W wyroku z dnia 15.12.2011r. (II UK 106/11) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że do czynności spawania, a więc czynności związanych ze spawaniem, nie należą prace ślusarskie, montażowe i malarskie, jeżeli nie są objęte procesem spawania, a co najwyżej stanowią etap przygotowania do tego procesu lub obejmują czynności wykończeniowe po jego zakończeniu. Także w wyroku z dnia 08.06.2011r. (I UK 393/10 LEX nr 950426) Sąd Najwyższy stwierdził, że prace ślusarskie polegające na przygotowaniu materiałów do spawania nie mogą być uznane za pracę „ przy spawaniu ”, jeśli w toku tych czynności przygotowawczych nie były wykonywane prace spawalnicze. To bowiem praca przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym uznana została za pracę o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości, a nie jakkolwiek inna praca składająca – obok pracy spawalniczej – na ostateczny rezultat całego procesu produkcyjnego. Wykonywanie pracy przez pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w określeniu „ prace przy spawaniu ” wymienionym w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. i nie uprawnia do uzyskania emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.01.2008r. I UK 192/07).

Ubezpieczony w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wykazał, iż pracę w warunkach szczególnych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, to jest codziennie i przez 8 godzin każdego dnia. W szczególności brak jest podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony pracę pomocnika spawacza – „ przy spawaniu ” (z wykazu A działu XIV poz.12 – „ prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym) w rozumieniu powołanego wcześniej stanowiska judykatury (prace wykonywane w przebiegu procesu spawania m.in. przytrzymywanie materiału podczas spawania) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, czy też nawet w przeważającym zakresie. Zauważyć bowiem należy, iż pomiędzy zeznaniami ubezpieczonego złożonymi w toku niniejszego postępowania na okoliczność faktycznie świadczonej przez niego pracy, a tymi złożonymi w sprawie dotyczącej świadka W. K. zaznaczają się istotne rozbieżności. W niniejszej sprawie ubezpieczony powoływał się na fakt, iż pracę pomocnika spawacza wykonywał w 70% czasu pracy, a w pozostałym niewielkim zakresie świadczył prace polegające na remoncie rusztowań, załadowywaniu i wyładowywaniu elementów, składaniu elementów metalowych konstrukcji. Tymczasem składając zeznania w sprawie dotyczącej świadka W. K. nie powoływał się na wykonywanie pracy pomocnika spawacza, a wyraźnie na pracę jako ślusarz i tokarz, głównie jako ślusarz przy konstruowaniu belek i remontach maszyn budowlanych m.in. betoniarek. Wypada dodać, iż praca na stanowisku tokarza i ślusarza jw. nie jest pracą w warunkach szczególnych, gdyż nie została wymieniona w wykazie A stanowiącym załącznik do powołanego na wstępie rozporządzenia.

Zdaniem Sądu z powyższego wynika, iż ubezpieczony podczas spornego zatrudnienia mógł co najwyżej wykonywać szereg różnych prac takich jak prace przy spawaniu, remoncie rusztowań, załadunku i rozładunku towarów, składaniu elementów konstrukcji, prace ślusarskie, tokarskie, a więc zarówno prace, które ewentualnie mogłyby podlegać zaliczeniu do prac w warunkach szczególnych (prace przy spawaniu – wykaz A dział XIV poz.12, malowanie minią – wykaz A dział III poz.72, szlifowanie – wykaz A dział III poz.78, załadunek i rozładunek towarów – wykaz A dział VIII poz.1) jak i takie, które takimi pracami nie są - w zależności od zaistniałych w danym momencie potrzeb pracodawcy. Wskazują na to również zeznania świadka W. K., który stwierdził, iż: „ Rano przychodziło się do pracy i nie było wiadomym na jakim stanowisku się będzie pracować. ”, „ Ubezpieczony nie miał konkretnego stanowiska pracy. Pracę wykonywało się w zależności od potrzeb ”.

Ubezpieczony niewątpliwie nie świadczył prac w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co umożliwiłoby zaliczenie w/w okresów spornych na prawo do dochodzonego świadczenia. Podkreślić należy, iż wykonywanie prac w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w określeniu „ prace przy spawaniu ” (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29.01.2008r. I UK 192/07).

Jednocześnie Sąd uznał, iż do pracy w warunkach szczególnych podlega zaliczeniu okres pracy ubezpieczonego za granicą od dnia 30.03.1989r. do dnia 27.07.1990r., kiedy to ubezpieczony wykonywał generalnie taką samą pracę, co w okresie wcześniejszego zatrudnienia na terenie NRD od dnia 21.11.1983r. do dnia 01.03.1985r., a który to okres organ rentowy zaliczył do prac w warunkach szczególnych, a mianowicie pracę montera izolacji termicznej wymienioną w wykazie A dziale II stanowiącym załącznik do powołanego na wstępie rozporządzenia. Jednakże uwzględnienie tego okresu do pracy w warunkach szczególnych, przy braku zaliczenia do takiej pracy wcześniejszych okresów spornych zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) powoduje, iż ubezpieczony nie posiada na dzień 01.01.1999r. wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Zatem nie spełnia on łącznie wszystkich koniecznych przesłanek prawa do emerytury wcześniejszej i stąd świadczenie to mu nie przysługuje.

Mając powyższe na uwadze, kierując się uregulowaniami prawnymi powołanymi na wstępie rozważań, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) SSR del. Renata Stańczak